

СТАВАТИ ДІЛОВИМИ І МАЛЮКАМ НЕ РАНО. ПОГОДЬТЕСЬ, ПІДПРИЄМЛИВІСТЬ — ЦЕ ЗОВСІМ НЕПОГАНУ!

Методичні рекомендації до викладання теми тижня “Ми — підприємливі” у 1-му класі

Світлана ШИЛЕНКО, вчитель початкових класів,
ЗОШ I–III ступенів № 8, м. Охтирка, Сумська обл.

Формування підприємливості — новий напрям освіти молодших школярів, тож педагоги відчувають брак відповідного науково-методичного забезпечення. На прохання читачів подаємо добірку ігор, вправ, дослідницьких завдань та методичні поради, що допоможуть розкрити питання цієї тематики.

У Концепції Нової української школи виділяють десять ключових компетентностей, серед яких і підприємливість — уміння генерувати нові ідеї, ініціативи й утілювати їх у життя як задля підвищення власного соціального статусу і добробуту, так і для розвитку суспільства та держави.

Формування підприємливості й ініціативності як ключової компетентності починаємо з 1-го класу. (Програма Р. Шияна. Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь. Змістова лінія “Добробут”).

Щоб ознайомити дітей з темою “Ми — підприємливі”, педагог за запитами учнів розробляє кілька тем на різні дні. Детальніше розкриємо особливості роботи за кожною з них.

ХТО ТАКИЙ ПІДПРИЄМЕЦЬ

Для створення емоційного фону заняття та формування у дітей потреби робити добрі вчинки можна організувати **гру**.

Гра “Міні-презентація”

Школярі стають колом і по черзі за годинниковою стрілкою представляють себе й свої добрі справи. Зразок побудови повідомлення подає вчитель: “Мене звати.... Я люблю робити...”. Другий учасник за методом “снігової кулі” повторює ім'я попередника, називає власне і говорить про своє вподобання, наприклад, “Вікторіє Валеріївно, я — Вадим, я люблю допомагати мамі”.

Оскільки у першокласників ще малий життєвий досвід, їм важко уявити людину-підприємця. Тож

доречно запропонувати їм **загадку**, у якій називають ознаки чи типові характеристики підприємця.

Ця людина ділова —
Не пусті її слова.
Справами всіма керує,
Наполегливо працює.
Що, по чому, нащо — знає,
Знайде все, все розшукає,
Де купити, що зробити,
Щоб побільше заробити.

Після загадки доцільно виконати **вправу “Мікрофон”**.

Орієнтовний зміст запитань

- Про яку людину йдеться у загадці? (*Ділову, яка керує всіма справами, наполегливо працює, заробляє багато грошей і т. п.*).
- Хто це? (*Бізнесмен, підприємець, підприємлива людина*).
- Так, усі ці слова близькі за значенням. А якою ви уявляєте підприємливу людину?

Діти висловлюються з приводу запитання.

Вислухавши припущення учнів, педагог пропонує створити **асоціативний куц “Підприємець”**.

Алгоритм роботи

- Учитель пише на дошці тему — “Підприємець”.
- Пропонує учням назвати слова та фрази, які спадають на думку, коли вони чують це слово. Записує думки, доки їх не буде вичерпано. При цьому

вчитель просить дітей не обмірковувати, чому їм спало на думку те чи інше слово.

- Коли всі думки записано, вчитель пропонує встановити зв'язки між словами. По завершенні такої роботи переходить до обговорення теми.

Щоб поглибити уявлення дітей про підприємця, варто організувати **екскурсію на фірму або на виробництво**, де здійснюють підприємницьку діяльність. Там діти можуть побачити офіс підприємства й виробниче обладнання; закріпити свої знання про діловий стиль підприємливої людини (*одяг, взуття, зачіску, культуру мовлення*).

На цьому етапі у тему дня можна успішно інтегрувати здоров'язбережувальну складову й **повторити з учнями правила дорожнього руху**, які додаються їм під час пересування вулицями населеного пункту.

Для цього рекомендуємо скористатися такими завданнями.

• Перегляд відеофільму

Учні переглядають відеофільм **“П'ятихвилинка з Робіком #1. Правила дорожнього руху”** (розробник — канал “Суперкнига”) і обговорюють побачене.

• Моделювання ситуації “Пересування групою”

Педагог пропонує кілька ситуацій, у які діти можуть потрапити під час пересування вулицями. Аби змоделювати їх, у класній кімнаті виокремлюють зону вулиці, тротуару й пішохідного переходу. За завданням учителя діти демонструють свої дії в кожному з випадків.

Орієнтовний зміст ситуацій

- Пересування групи тротуаром.
- Дії групи у разі зустрічі з пішоходами, що рухаються навпроти.
- Перехід вулиці у місці з облаштованим пішохідним переходом.
- Перехід вулиці у місці, де перехід не позначено.
- **Гра “Грай та знак упізнавай”**

На вулиці учні можуть побачити різні дорожні знаки. Аби формувати у дітей уміння розрізняти їх зміст і правильно діяти у кожній конкретній ситуації, пропонуємо пограти в гру.

Хід гри

Учні об'єднуються у групи. Кожна отримує картки та набірні полотна із зображенням дорожніх знаків. Учителю читає загадки-вірші про дорожні знаки, а діти після кожного прослуховування закривають картками відповідне зображення на полотні. Група, яка першою правильно закриє всі зображення, переможе.

Орієнтовний зміст загадок*

В цьому місці, водію,
Швидкість зменшуйте свою.

Знають геть усі на світі:

В цьому місці ходять діти. (Знак “Діти”)

Як роботи тут дорожні,
Ні проїхать, ні пройти,
То це місце пішоходу
Краще просто обійти.

(Знак “Дорожні роботи”)

Виручає так, як слід,

Нас підземний перехід.

Вниз спустись, як весь народ,

І, будь ласка, переходь!

(Знак “Підземний перехід”)

Двійко в нього є коліс і сідло на рамі,
Дві педалі унизу, щоб крутить ногами.
Якщо знак: у колі він, а навкруг червоне,
То кататись тут на нім повна заборона.

(Знак “Велосипедний рух заборонено”)

Розляглася на дорозі

Зебра незворушно.

Гляну вліво, гляну вправо

Й переходить рушу. (Знак “Пішохідний перехід”)

Прямокутник у червоному колі —
Знають діти і в садку, і в школі —
Надзвичайно строгий знак,
Що, куди б ви не спішили
З татом на автомобілі, —
Не проїдете ніяк!

Анонс

Методичні рекомендації до викладання теми тижня **“Ідеї. Винаходи. Відкриття”** у 2-му класі за програмою НУШ буде подано в **“УПШ”, 2019, № 2**.

Вчасно подбайте про передплату

Індекс — **89869**

Онлайн-передплата: upsh.com.ua

**Нам підприємець розповів про страусині ферми,
І знаєм все про страусів тепер ми.**

(Це та наступні фото надіслав автор)

* Загадки в обробці Г. Джемуди

ОСВІТЯНИ ЛЬВІВЩИНИ — ПЕДАГОГАМ УКРАЇНИ

Зустрічайте у 2019 році спецвипуск журналу, в якому буде представлено **кращий досвід учителів Львівської області**.

У лютовому випуску

- Компетентнісні завдання з математики
- Ситуація успіху як спосіб розкриття здібностей, талантів і можливостей кожної дитини
- Досвід упровадження принципів педагогіки партнерства
- Методичні рекомендації до викладання теми тижня у 2-му класі "Ідеї. Винаходи. Відкриття"
- Гендерно чутливе читання дитячих книжок
- Інклюзивна освіта: робота з дітьми, які мають легку й помірну розумову відсталість, розлади аутичного спектра і синдром Дауна
- Управлінська компетентність працівника закладу освіти
- Реалізація особистісно орієнтованої освітньої програми "Лицем до дитини" у практиці школи
- Педагогічні умови формування громадянськості молодших школярів
- Урок математики з теми "Додавання та віднімання трицифрових чисел. Розв'язування задач на знаходження трьох чисел за трьома сумами"
- Урок німецької мови "Körperteile. Частини тіла"
- Сценарій екологічного заходу "Клекіт, клекіт, клекіт! То летять лелеки!"

ЗАОЩАДЬТЕ до 10%

- 1 Заходьте на сайт upsh.com.ua
- 2 Оформлюйте онлайн-передплату на журнали "УПШ" та "Джміль"
- 3 Щомісяця гарантовано отримуйте надійну методичну підтримку!